

“Cal tancar les centrals nuclears”

PRATS I CAMPS

Com naix la idea d'escriure aquest llibre?

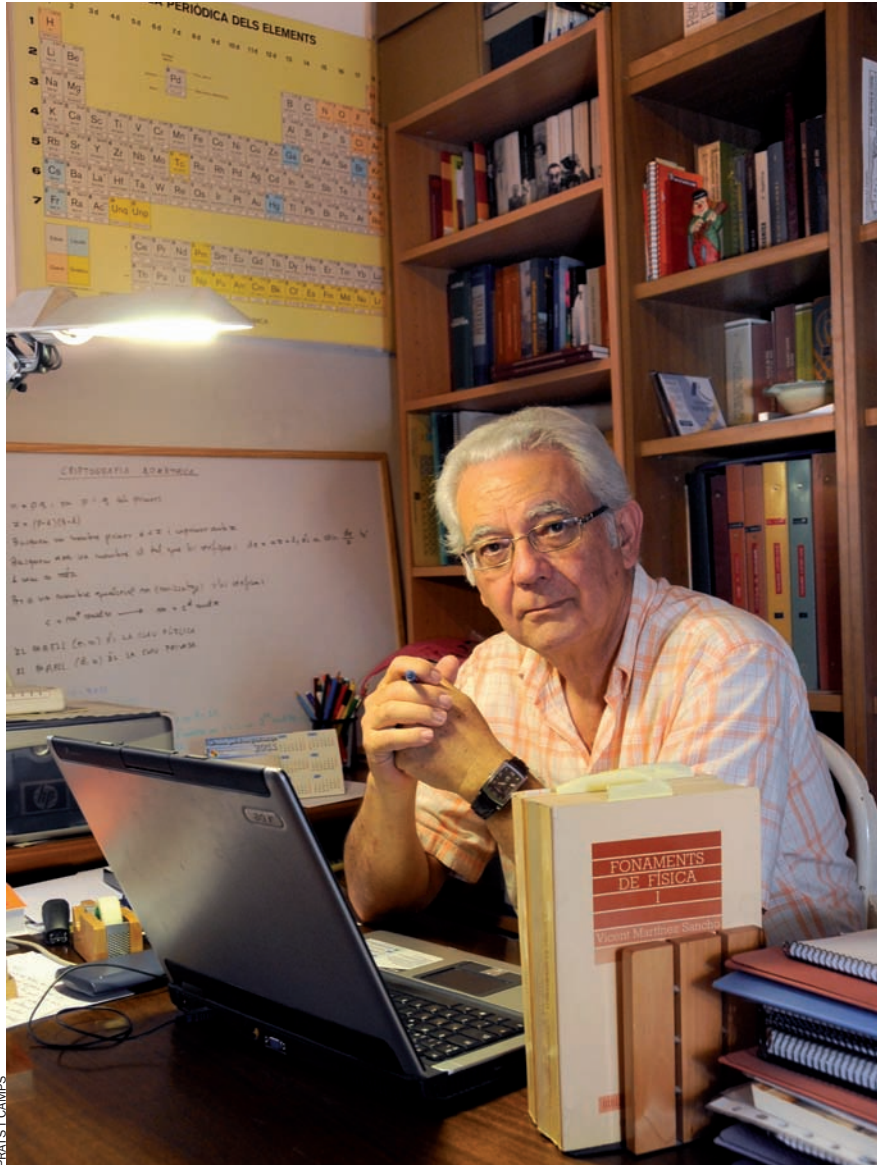
—Fa molt de temps que tenia al cap la idea d'escriure'l. El llibre, on he estat alhora bel·ligerant i rigorós, a més d'aspirar a contribuir a la formació de tot aquell qui el llegesca sobre el problema que representa l'ús de l'energia nuclear, tracta de ser una ferramenta d'informació per a professors d'institut, mestres d'escola i professors d'universitat. El llibre també naix de la constatació que la major part de l'opinió pública ignora com es genera l'energia elèctrica. Per això, he tractat de fer pedagogia amb l'objectiu d'informar i que la gent traga les pròpies conclusions. Ara bé, si se'm pregunta a mi si cal fer més centrals nuclears, la meua resposta és molt contundent: cal tancar les que hi ha ara. No hi ha raons científiques ni tecnològiques que en justifiquen el manteniment.

L'editorial Bullent publica aquesta tardor el llibre 'L'ús de l'energia nuclear (Homo Sapiens?)', de Vicent Martínez Sancho (Simat de la Valldigna, 1942), on aquest professor del departament de Física Teòrica de la Universitat de València i membre de la junta directiva d'Acció Cultural abomina l'ús de l'energia nuclear.

—Què aporta el llibre respecte als que ja s'han editat?

—Molts dels llibres que hi ha a les llibreries són pro-nuclears perquè hi ha alguns físics pro-nuclears que s'han venut a l'or de les empreses, gent comprada a través de reconeixements oficials, beques... Hi ha investigadors subven-

cionats al Foro Nuclear. També hi ha molta gent indocumentada que parla de l'energia nuclear amb molta alegria, i en una cosa tan seriosa no pot tenir la raó qui crida més. He tractat d'explicar les coses de la manera més planera possible per a arribar a tanta gent com siga possible.

PRATS I CAMPS

“Homo sapiens? Em negue a pensar que Gandhi i Hitler puguem estar en el mateix sac”

—Dediqueu el llibre als “hibakusha”. Qui són?

—Els hibakusha són aquelles persones que, després de soltar les bombes a Hiroshima i Nagasaki, van tenir la mala sort de no morir. Al remat, la seua vida ha estat plena de traumatismes, càncers i malalties. Per extensió, els hibakusha són també aquells que es troben en risc de rebre radiacions en algun moment de la seua vida.

—Al llibre dieu que el dia que es llançaren les bombes d’Hiroshima i Nagasaki es va produir l’apocalipsi.

—Sí, és clar, perquè fou un trencament brutal respecte de tot allò que existia anteriorment. La Terra la transformem des de l’agricultura, però aquestes transformacions són assumibles per la

natura. Aquell dia, per primera volta, es fan presents forces que no són pròpies en l’estabilitat de la natura viva, sinó que han estat induïdes per l’acció de l’home. Per a mi, representa una manera de concebre la vida totalment diferent, perquè la força i l’amenaça que implica l’energia nuclear intervé, des d’aquell moment i de manera determinant, en la convivència entre les persones. L’imperi americà va nàixer el dia que es llançà la bomba. En aquests 66 anys que han transcorregut s’ha fet un mal irreversible, com mai abans.

—Vau escriure la part referent a la seguretat nuclear la nit abans que, l’11 de març, s’esdevinguera el tsunami que va provocar el desastre de Fukushima. Tornaríeu a subscriure

el que dieu al llibre o potser seríeu més crític?

—Potser hauria estat més dur. Amb tot, considere que encara ha de passar un quant temps perquè sapiguem la magnitud del desastre. Fuskushima acabarà com Txornòbil, amb un sarcòfag, perquè l’estat de destrucció és tan enorme que es fa molt difícil que traguem el material radioactiu. Al llibre esmente el cas de la central de Nihikita, situada a la mateixa altura que Fukushima, però a l’altre costat de l’illa. Es tracta de la central més gran del Japó. Allí hi hagué, abans que a Fukushima, un terratrèmol de 6.8 graus que va afectar greument l’estructura de l’edifici.

—L’informe que va escriure l’Agència Internacional de l’Energia (AIE) respecte de l’incident de Nihikita, deia, literalment: “Això que s’ha esdevingut ha de servir de lliçó a la comunitat internacional en matèria de seguretat nuclear.”

—L’AIE sabia perfectament què podia arribar a passar si hi havia un terratrèmol d’una certa magnitud. I si no van fer res va ser perquè es dediquen al negoci pur i dur. La Comissió d’Energia Atòmica dels EUA, a final dels anys 50, publica un informe en què assegura que si hi ha un problema en una central nuclear pot afectar una àrea com Pennsilvània, és a dir, cinc voltes el País Valencià! Quan es fa una central nuclear, no hi ha cap companyia d’assegurances que se’n vulga fer càrrec perquè un desastre d’aquesta magnitud no la pot assumir ningú.

—Quina opinió us mereix el Foro Nuclear?

—El Foro Nuclear és format per científics que defensen les excel·lències de l’energia nuclear perquè, diuen, no emet CO₂. Però no parlen de l’urani, i de com s’obté ni dels residus, que provoquen no pas pocs problemes i contaminen bona cosa. Per a aconseguir l’urani enriquit es crema tant de combustible fòssil com el que es gasta en les altres centrals termoelectriques. Per més que es diga, l’energia nuclear no és neta, sinó brutíssima. Per què mai no s’explica quant costa d’aconseguir l’urani enriquit, que és la matèria primera sobre la qual treballa l’energia nuclear? Per una altra banda, hi ha la qüestió dels residus nuclears, que són la gran plaga del futur.

—Ara per ara, és una qüestió no resolta al nostre país. Quina solució caldria aplicar a aquest problema que ja s'ha generat?

—No hi ha cap solució vàlida. Quan l'urani ja no serveix per a fer més fissi- ons nuclears, en queden residus nuclears. A totes les centrals hi ha les piscines, que serveixen perquè disminueixi la intensitat de les radiacions més perilloses. Després, cal un magatzem temporal.

—I l'alternativa de l'emmagatzematge en zones profundes?

—Diuen que els envien cap al fons, però no expliquen com és constituïda la Terra. La Terra té una corfa molt primeta d'uns 300 quilòmetres, per sota de la qual hi ha un embolcall de ferro fos a més de 4.000 graus. Si això ho ajuntes amb el corriment de les plaques tectòniques, pot succeir un gran desastre. Els russos, que van ser dels primers que van començar a abocar-los a simes marines, han observat que hi ha fuites de material radioactiu. És qüestió de temps que sorgesquen problemes amb aquests residus, siguin dipositats allà on siga. Per això,

la perspectiva que se'ns presenta quan ens demanen que acceptem els magatzems temporals és miserable. Crec que en tot aquest tema hi ha gent de bona fe que hi va enganyada i la utilitzen.

—Bé, però què en fem, aleshores, dels residus?

—No hi ha solució possible, perquè tot material és susceptible de fer-se malbé. Per tant, no hi ha solució segura al 100%. En aquest món sobra fantasia i falta imaginació. Per a mi, l'única solució és clausurar les centrals, fer sarcòfags, desenvolupar tecnologia suficient i, amb el temps, estudiar les condicions dels planetes veïns, en particular els més allunyats, i enviar-hi naus per a dipositar-hi els residus.

—Siga com siga, si prescindim de l'energia nuclear, hi ha alternatives per a atendre la demanda?

—La nuclear aporta el 6% de l'energia a tot el món. A l'estat espanyol el percentatge és del 18%. Tota la resta són principalment centrals hidroelèctriques —que afecten el sistema ecològic, però no amb un perill comparable a les

nuclears— i les energies alternatives, que cada volta n'hi ha més i representen el present i, espere, el futur. El mal de les centrals nuclears ja s'ha fet i, mentre ajornem la decisió de tancar-les, el problema va agreujant-se.

—En algun punt, el vostre llibre recorda l'*Indigneu-vos* de Stéphane Hessel.

—A ell i a mi ens uneix que tota la vida hem treballat en els nostres respectius camps i estem fins al capdamunt de sentir bajanades. He escrit el llibre des de la indignació.

—El subtítol és "*Homo sapiens?*", així, amb interrogant final. Què preteneu dir?

—L'home no té res d'*Homo sapiens*. És més aviat l'home estúpid, o *homo stultus*. De fet, som l'única espècie animal que té un qualificatiu de categoria moral o intel·lectual per a designar una aptitud enganyosa. Em negue a pensar que Gandhi i Hitler puguen estar en el mateix sac.

Violeta Tena

50 ANYS ÒMNIUM

ONZE DE SETEMBRE

FESTA PER LA LLIBERTAT
PASSEIG DE LLUÍS COMPANYS. BARCELONA

19.00 H CONCERT

QUART PRIMERA
LA TROBA KUNG-FÚ
OBRINT PAS

2011

NOSALTRES
DECIDIM
SOM UNA
NACIÓ

DURANT TOT EL DIA
MOSTRA D'ENTITATS DELS
PAÏSOS CATALANS

10.30 H
TALLERS INFANTILS
I ACTUACIÓ
D'ORIOL CANALS

14.00 H
DINAR POPULAR

www.11setembre.cat

Hi col·laboren

Òmnium
Llengua. Cultura. País
www.omnium.cat

